

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

23 noiembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte – Petru Ursache,

Judecătorii – Petru Moraru și Ghenadie Nicolaev,

examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare, prin care se solicită casarea sentinței Judecătorei Nisporeni din 23 decembrie 2015 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 24 iunie 2016, declarate de inculpatul

Povestca Ștefan Dumitru, născut la 09 aprilie 1968, originar și domiciliat s. Ciutești, r-nul Nisporeni.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 26.08.2015 – 23.12.2015;

Instanța de apel: 22.01.2016 – 24.06.2016;

Instanța de recurs: 18.08.2016 – 23.11.2016.

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătorei Nisporeni din 23 decembrie 2015, *pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală*, Povestca Ștefan a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza:

- art. 187 alin. (2) lit. c), d), f) Cod penal, la 4 (patru) ani închisoare, cu amendă în mărime de 750 (șapte sute cincizeci) unități convenționale, echivalentul a 15000 (cincisprezece) mii lei;

- art. 217 alin. (1) Cod penal, la 65 (șaizeci și cinci) ore de muncă neremunerată în folosul comunității.

În temeiul art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, i-a fost stabilită definitiv pedeapsa închisorii pe termen de 4 (patru) ani, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis și amendă în mărime de 750 (șapte sute cincizeci) unități convenționale, echivalentul a 15000 (cincisprezece) mii lei.

Acțiunea civilă înaintată de partea civilă Țerna Marina a fost admisă, cu încasarea în beneficiul acesteia din contul inculpatului a sumei de 142 (una sută patruzeci și doi) lei.

2. Pentru pronunțarea sentinței, prima instanță a constatat în fapt, că inculpatul Povestea Ștefan, la 03 august 2015, aproximativ la ora 23:00, urmărind scopul sustragerii pe ascuns a bunurilor altei persoane, fiind deghizat cu o mască pe cap, a pătruns în locuința părții vătămate Țerna Marina, amplasată pe adresa s. Ciutești, r-nul Nisporeni, de unde a sustras pe ascuns suma de 142 lei, iar la scurt timp fiind depistat de către proprietar la domiciliu și fiind avertizat să stea pe loc, inculpatul Povestea Ștefan și-a continuat acțiunile infracționale părăsind în grabă locuința părții vătămate, însușind suma de 142 lei. Drept rezultat, părții vătămate i-a fost cauzată o daună materială considerabilă.

Tot el, dispunând de gospodărie amplasată pe adresa s. Ciutești, r-nul Nisporeni, contrar prevederilor art. 11 alin. (1) al Legii nr. 382 din 6 mai 1999 „Cu privire la circulația substanțelor narcotice, psihotrope și a precursorilor”, în grădina de lângă casă a cultivat ilegal 202 plante de mac, care conțin alcaloizi narco-activi ai opiumului și care se atribuie la substanțe narcotice, care la 04 august 2015, au fost depistate și ridicate în cadrul percheziției.

3. Avocatul Hîncu Sergiu în numele inculpatului, a contestat sentința cu apel, solicitând casarea acesteia în partea stabilirii pedepsei cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care inculpatului să-i fie stabilită o pedeapsă cu aplicarea art. 90 Cod penal.

În motivarea apelului apărarea a invocat, că Povestea Ștefan și-a recunoscut vina, s-a căit sincer de faptele săvârșite, se caracterizează pozitiv și a depus cerere privind examinarea cauzei în procedură simplificată, iar careva circumstanțe agravante nu au fost stabilite; inculpatul are la întreținere pe tatălui său, cu dizabilitate accentuată.

Cu referire la respingerea de către prima instanță a solicitării aplicării prevederilor art. 90 Cod penal, din motivul că anterior inculpatul a mai fost condamnat, apărarea a menționat că potrivit art. 111 Cod penal, antecedentele penale ale acestuia sunt stinse.

A mai invocat, că la reținere, față de inculpat a fost aplicată forța fizică de către persoanele responsabile, acestea depășindu-și atribuțiile de serviciu, au bătut inculpatul cu bestialitate, iar ultimul în rezultatul acestor acțiuni și-a pierdut un ochi, respectiv în legătură cu acest fapt a fost depusă o plângere la procuratură.

3.1. Inculpatul, a depus cereri de apel, solicitând aplicarea unei pedepsei mai blânde, în conformitate cu art. 90 Cod penal.

În motivarea cererilor, inculpatul a invocat faptul că la stabilirea pedepsei, prima instanță nu a ținut cont de faptul că la examinarea cauzei penale conform art. 364¹ Cod de procedură penală, pedeapsa urma să fie redusă cu 1/3 din pedeapsa maximă stabilită de lege.

Totodată, la 3 august 2015, a fost reținut, rezistență nu a opus, însă lui i-au fost cauzate leziuni corporale grave și a pierdut vederea la ochiul stâng.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 24 iunie 2016, au fost respinse ca nefondate apelurile cu menținerea sentinței.

4.1. În motivarea soluției instanța de apel a menționat, că prima instanță a făcut o justă încadrare juridică a acțiunilor inculpatului Povestea Ștefan și just a decis în privința sancționării inculpatului, stabilindu-i pedeapsă cu închisoare și cu amendă.

Circumstanțele atenuante stabilite în cauză și de asemenea recunoașterea probelor administrate la faza urmăririi penale, au generat aplicarea pedepsei în noile limite ale sancțiunii art. 187 alin. (2) Cod penal, raportată la prevederile art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală. La stabilirea pedepsei în conformitate cu acest articol, pedeapsa se calculează reieșind din limita minimă și cea maximă reduse cu 1/3 și nu numai din cea maximă, după cum argumentează apelantul în cererea sa de apel.

În ce privește circumstanța atenuantă referitor la întreținerea tatălui, care suferă de dizabilitate accentuată, instanța de apel a considerat acest argument declarativ, deoarece nu este confirmat prin acte justificative.

Faptul cauzării leziunilor în timpul reținerii inculpatului de către polițiști, reiterat în apel, de asemenea a fost respins de instanță, deoarece potrivit ordonanței de refuz în pornirea urmăririi penale din 26 august 2015 (f.d. 236-240 vol.I), s-a dispus de a nu porni urmărirea penală pe faptul pretinselor acțiuni de agresare fizică întreprinse în noaptea de 03 spre 04 august 2015, asupra lui Povestea Ștefan, din motivul lipsei elementelor componente de infracțiune în acțiunile colaboratorilor de poliție care l-au reținut.

Așadar, instanța de apel a conchis, că pedeapsa stabilită lui Povestea Ștefan se încadrează în limitele fixate în lege și la stabilirea căreia s-a ținut cont de gradul și caracterul prejudiciabil, de personalitatea inculpatului, de motivul infracțiunii și influența pedepsei asupra corectării vinovatului.

5. Inculpatul, a declarat recurs ordinar, solicitând casarea hotărârilor judecătorești adoptate pe caz, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care să-i fie stabilită o pedeapsă mai blândă, cu aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal.

În motivarea recursului inculpatul a invocat, că instanța de apel nu a ținut cont de faptul, că cauza penală a fost examinată în baza art. 364¹ Cod de procedură penală, iar la stabilirea pedepsei urma să țină cont de alin. (8) al normei respective.

Sușține recurentul, că la locul de trai este caracterizat pozitiv, se căiește sincer de faptele săvârșite.

Mai invocă, că la momentul reținerii nu a opus rezistență, însă polițiștii i-au cauzat leziuni corporale în urma cărora și-a pierdut vederea la ochiul stâng.

Relevă, că într-adevăr anterior a fost condamnat, însă ultima condamnare a fost în anul 2001, respectiv antecedentele penale sunt stinse.

5.1. Inculpatul, a mai depus două recursuri ordinare, în care au fost invocate motive similare celor enunțate și în recursul anterior.

Suplimentar a specificat, că la dosar sunt anexate extrasele medicale din 21 septembrie 2015, fișa medicală din Spitalul Penitenciarului nr. 16 - Pruncul, care confirmă că acestuia i-a fost cauzată contuzie cerebrală și contuzia globului ocular.

Mai solicită aplicarea prevederilor art. 107 Cod penal și a Legii cu privire la amnistie.

6. Procurorul a prezentat referință la recursurile declarate, solicitând respingerea acestora.

În opinia acuzatorului de stat, circumstanțele stabilite de instanțele de fond, denotă în mod concludent, că la aplicarea pedepsei s-a ținut cont de prevederile normelor de procedură penală și prescripțiilor de drept material, de art. art. 61, 75 Cod penal și art. 364¹ Cod de procedură penală.

Astfel, consideră că pedeapsa aplicată inculpatului este motivată, individualizată și aplicată conform prevederilor legale.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate de inculpat, în raport cu materialele cauzei, ținând cont și de argumentele expuse în referință, Colegiul penal conchide inadmisibilitatea acestora din următoarele considerente.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că recursul este vădit neîntemeiat.

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent, or, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

Din conținutul recursurilor declarate, se atestă că deși inculpatul nu a indicat expres la careva temeiuri pentru declararea recursului din cele 16 prevăzute la art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, critica asupra deciziei instanței de apel se axează pe individualizarea greșită a pedepsei penale, temei pentru recurs prevăzut la pct. 10) al

normei citate, potrivit căruia hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul în care *s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale*.

În esență, argumentele recurentului se axează pe asprimea pedepsei aplicate, considerând că instanțele judecătorești au făcut o individualizare greșită a pedepsei penale aplicate inculpatului și nu au ținut cont de faptul că cauza penală a fost examinată pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, care în opinia acestuia serveau temei de a micșora limitele de pedeapsă și de a dispune aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal.

Examinând argumentele formulate de recurent prin prisma temeiului de casare invocat, Colegiul penal concluzionează asupra netemeinicii acestora, din următoarele motive.

Prin criterii generale de individualizare a pedepsei se înțeleg cerințele (regulile) stabilite de lege, de care este obligată să se conducă instanța de judecată la aplicarea fiecărei pedepse, pentru fiecare persoană vinovată în parte.

Legea penală acordă instanței de judecată o posibilitate largă de aplicare în practică a principiului individualizării răspunderii penale și a pedepsei penale, ținând cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care agravează sau atenuază răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Astfel, Colegiul penal reține, că persoanei declarate vinovate, trebuie să i se aplice o pedeapsă echitabilă, în limitele sancțiunii articolului în baza căruia persoana se declară vinovată.

Conform prevederilor art. 61 Cod penal, pedeapsa penală este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului, și respectiv la rândul său are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea ultimului, cât și a altor persoane.

După cum se constată în speță, inculpatul Povestea Ștefan a fost condamnat în baza art. 187 alin. (2) lit. c), d), f) Cod penal, la 4 ani închisoare, cu amendă în mărime de 750 unități convenționale, echivalentul a 15000 (cincisprezece) mii lei și în baza art. 217 alin. (1) Cod penal, la 65 ore de muncă neremunerată în folosul comunității.

Totodată, în temeiul art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, i-a fost stabilită definitiv pedeapsa închisorii pe termen de 4 ani, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis și amendă în mărime de 750 unități convenționale, echivalentul a 15000 mii lei.

Este cert și faptul, că sancțiunea normelor incriminate, prevedeau la data săvârșirii infracțiunii, pedeapsa închisorii de la 5 la 7 ani cu (sau fără) amendă în mărime de la 500 la 1000 unități convenționale pentru infracțiunea de jaf, și respectiv amenda în mărime de la 200 la 400 unități convenționale sau muncă neremunerată în folosul comunității de până la 100 ore, pentru infracțiunea de circulație ilegală a substanțelor narcotice, psihotrope sau a analoagelor lor, fără scop de înstrăinare.

Potrivit practicii unitare a Curții Supreme de Justiție, în sensul art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, inculpatul care a recunoscut săvârșirea faptelor imputate în rechizitoriu și a solicitat judecarea cauzei pe baza probelor administrate în faza urmăririi penale, beneficiază de reducerea cu o treime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu închisoare ori cu muncă neremunerată în folosul comunității și de

reducerea cu o pătrime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu amendă.

Analizând sintagma „*limitelor de pedeapsă prevăzută de lege*” deducem că legiuitorul a avut în vedere că pedeapsa, în cazul în care este închisoarea, se reduce cu o treime din maximul și din minimul prevăzut de sancțiune, stabilindu-se noi limite cu care trebuie să opereze instanța de judecată la stabilirea pedepsei inculpatului.

Potrivit principiului individualizării pedepsei penale (art. 7 Cod penal) în coroborare cu criteriile generale de individualizare a pedepsei inserate la art. 75 alin. (1) Cod penal, instanța de judecată aplică pedeapsă luând în considerare caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, motivul și scopul celor comise, persoana celui vinovat, caracterul și mărimea daunei prejudiciabile, circumstanțele ce atenuază sau agravează răspunderea, ținându-se cont de influența pedepsei aplicate asupra corectării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Chestiunea de individualizare a pedepsei este un proces obiectiv, de evaluare a tuturor elementelor circumscrise faptei și autorului, având ca finalitate stabilirea unei pedepse în limitele prevăzute de sancțiunea articolului din Codul penal, în baza căruia a fost condamnat inculpatul.

Doar instanța de judecată este în măsură să înfăptuiască acțiunea de individualizare a pedepsei pentru infractorul care a săvârșit o infracțiune, având deplina libertate de acțiune în vederea realizării operațiunii respective, ținând seama de regulile și principiile prevăzute de Codul penal, la stabilirea felului, duratei ori a cuantumului pedepsei.

Colegiul penal reține că la stabilirea pedepsei de către instanțele de fond a fost luată în considerație căința sinceră a inculpatului cu privire la acțiunile săvârșite, care recunoscând vinovăția a solicitat examinarea cauzei penale pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală.

Totodată, se evidențiază că instanțele de fond corect au ținut cont la stabilirea pedepsei de gravitatea infracțiunilor săvârșite, care potrivit art. 16 Cod penal, fac parte din categoria infracțiunilor grave și ușoare, de personalitatea inculpatului, care este caracterizat pozitiv la locul de trai, de condițiile de viață ale familiei acestuia, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării inculpatului, de lipsa circumstanțelor agravante.

Prin urmare, instanța de recurs constată că instanțele de fond corect au ajuns la concluzia că corectarea inculpatului va fi asigurată doar prin executarea reală a pedepsei închisorii, stabilită în concordanță cu rigorile impuse de art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală.

Totodată, argumentele privind aplicarea art. 90 Cod penal, susținute de către recurent nu pot fi admise, or, instanțele de judecată corect au reținut, că corectarea și reeducarea inculpatului se poate realiza prin privarea acestuia de libertate.

Așadar, în opinia instanței de recurs, argumentele invocate de recurent cu privire la necesitatea suspendării condiționate a executării pedepsei stabilite inculpatului, nu sunt aplicabile din punct de vedere al prezenței erorilor de drept, care ar fi temei de implicare în sensul rejudecării deciziei instanței de apel.

Prin urmare, Colegiul constată, că pedeapsa individualizată de instanțele de fond, răspunde atât principiului proporționalității, cât și scopului prevăzut în art. 61 alin. (2) Cod penal, restabilirea echității sociale, corectarea inculpatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea inculpatului, cât și a altor persoane.

Cu referire la argumentele susținute de recurent precum că în timpul reținerii de către organele de drept a fost maltratat, iar în urma acestui fapt inculpatul a pierdut

vederea, instanța de recurs reține că la acest segment instanța de apel corect a reținut, că la materialele cauzei a fost anexată ordonanța de refuz în pornirea urmăririi penale din 26 august 2015, prin care s-a dispus de a nu porni urmărirea penală pe faptul pretinselor acțiuni de agresiune fizică a lui Povesta Ștefan, din motivul lipsei elementelor componente de infracțiune în acțiunile colaboratorilor de poliție care l-au reținut pe ultimul în noaptea de 03 spre 04 august 2015 (f.d. 236-240, vol.I).

În ceea ce privește cerința inculpatului cu privire la aplicarea prevederilor art. 107 Cod penal, instanța de recurs nu se va expune, or, cererea inculpatului nu întrunește condițiile Legii nr. 210 din 29 iulie 2016 „Cu privire la amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței R. Moldova”.

În consecință, instanța de recurs concluzionează că nu există temei legal pentru admiterea recursurilor ordinare declarate, iar potrivit legii se impune inadmisibilitatea acestora, ca fiind vădit neîntemeiate.

8. În corespundere cu art. 432 alin. (1), (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursurilor ordinare, declarate de inculpatul *Povestca Ștefan Dumitru*, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 24 iunie 2016, în propria cauză penală, ca fiind vădit neîntemeiate.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 23 decembrie 2016.

Președinte

Petru Ursache

Judecătorii

Petru Moraru

Ghenadie Nicolaev